

Dansk Folkeblad

udgivet af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug,

Thorvaldsens Museum

redigeret af dets Skriftcommittee.

AT. KIV.

2^{den} Aarg.

Fredag d. 27. Januar 1837.

N° 51.

Fra et Antal Medborgere er i disse Dage udgaaet en offentlig Indbydelse, som har Udførelsen af et stort Foretagende til Gjenstand. Indbydelsen er ikke stilet til Indbyggere af enkelt Stad eller Provinds, til Medlemmer af enkelt Stand, men til Landsmænd og Landsmændinder over den hele danske Stat; den er udsendt til alle Landets Kjøbstæder, og vil derfra, ved velvillige og nidjære Mænds Omhu, blive meddeelt til Omegnens Beboere. Det er saaledes til Folket at Opfordringen er udgaaet; det er til et Nationalværks Udførelse at der opfordres til virksom Deeltagelse; og Folkebladet bør ikke forsømme at bidrage Sit til at understøtte Opfordringen.

Et Museum for Thorvaldsens Værker,

en Bygning, værdig til at indslutte Samlingen af de ypperste Værker, som den nyere Billedhuggerkonst har frembragt, er det, der er paatænkt at skulle reises i Danmarks Hovedstad, af det danske Folk.

Ihi i det danske Folks Lod skulde det falde, at vor Tids største Kunstner, saa stor at ikke Aarhundreder have frembragt hans Lige, skulde tilhøre det. I Danmarks Hovedstad er Albert Thorvaldsen fød. Der er ingen Mand i Danmark, der elsker sit Fædreland og dets Ære, fra Kongen af indtil den ringeste Undersaat, som jo er stolt af dette Navn. Ihi Manden, som bærer det, har bragt Hæder og Glands over det danske Navn; og naar vi beundrede de Skikkelser, der gik frem af hans skabende Haand, naar vi hørte hans Berømmelse forkyndes fra Land til Land, saae Europas Rige og Mægtige forene sig om at hyld hans Størhed, da kunde vi alene kalde ham vores; hvilken dansk Mands Bryst føler sig ikke

2den Aargang.

udvidet ved denne Tanke! Skulde da ikke Folket føle Drift og Trang til at hædre Folkets Mand? Vel sandt, hædret er han bleven som Faa paa Jorden. Paver og Konger have opsogt Kunstneren imellem hans Billedstøtter, have kappedes om hans Værker som den herligste Pryd for deres Kirker og Slotte, og lønnet Mesteren med Guld og Ærestegn. Men een Hæder, een Erkjendelse vil være Thorvaldsen kjær som ingen anden. Ihi han tilhører os, ikke alene fordi Danmark er hans Fødestad, Kjøbenhavn hans Fødestad. Snart et halvhundrede Aar fjernet fra sine Landsmænd, er han vedbleven at være dansk i Sind som i Sprog; at gjensee Danmark, er hans fjæreste Tanke, hans faste Forsæt; her at see sig forstaaet og paastjønnet, vilde være hans adleste Løn.

Og naar en Bygning fremstod i Thorvaldsens Fødeby, reist ved Folkets frivillige Bidrag, som skulde, efter hans Udvalg og Anordning, overantvordes hans Værker og hans Nøds til Efterverdenen; naar Fremmede herefter skulde drage til Øresund for at beundre denne rige, uourdeerlige Skat af Nordens store Kunstner, og Mindesmærket stod her om, hvorledes det danske Folk havde vidst at skjønne paa sin Rigdom: var det da Kunstneren eller var det Folket, som var hædret meest? Ihi endnu er det sjældent, at et Folk forstaaer at hædre sine store Mænd, imedens det eier dem. En sildig Efterslægt opreiser dem maaskee Mindestøtter; men disse vidne kun imod den Slægt, som forsømte hvad der nærmest paalaae den. —

Men saa store Anstrengelser — vil En og Anden indvende —, saa store Summer anvendte paa et Værk, som, hvor smukt og betydningsfuldt det end kan være, dog ikke hører til dem, der betale sig med Renter! og det paa

Lider, hvor Alt gienlyder af Klage og Befymring over Fædrelandets Fremtid!

Vi ville for det Første formane Enhver, som søger denne Tale, til at lægge Haand paa Brystet, og svare sig selv i al Oprigtighed: om han da er tilfands at offre det Bidrag, for hvilket han her krymper sig, paa Fædrelandets Altar? og om han med lige Tapperhed afviser Tristelser af ganske anden Art, hvor det gjælder Udgift til Forlystelser, Vellevnet eller Forføngeligheds Tilfredsstillelse? Hvo som ikke trøster sig til at svare bejaende paa disse Spørgsmaal, lade sig i det Mindste nøie med, skiltiende at holde sin Skjærs tilbage, som Ingen kan ønske at modtage, men misbruge ikke, ved en Leilighed som denne, patriotiske eller oconomiske Tankesprog til, hos Andre at føle en adel Begejstrings Varme!

Men dernæst — det er sandt, en stor Pengesum maa bringes tilveie; og dog igjen, hvor Lid en maa den ikke kaldes, naar Sagen bliver seet fra den rette Side! Vi ere vantede til fra ældre Tider, ved ethvert Foretagende som kræver nogen Opoffrelse, at see hen til Regjeringen eller til enkelte Rigmænd, og vente paa, at de skulle aabne den milde Haand; vi tænke altfor lidt paa, at hvad der er uoverkommeligt for den Enkelte, selv den Rigeste, er Smaating for Mængden, af hvilken Ingen behøver at være rig, kun at alle de smaae Kræfter virke sammen. Man betænke, at, dersom alene hvert tiende Memme i Danmark gav et Bidrag af tre Mark, vilde disse Fremærker løbe op til en Sum af 100,000 Rbdl., fremdeles til en Sum af 200,000 og 300,000 Rbdl., naar et saadant Bidrag blev gjentaget i to og tre Aar. Skulde derfor den fornødne Sum overstige Kræfterne, da vilde det kun være Beviis for, at den Sands og Følelse mangler i Folket, hvorpaa der var gjort Regning, — hvorpaa der maa gjøres Regning ved ethvert Foretagende af den Art, der er et Folks Hæder. Er derimod denne Aand og Følelse saaledes tilstede, at det kan lykkes at vække Begejstring for Værket i Stad og Landsby, fra Palladset til Hytten, da vil Pengeløbet ikke kunne komme i Betragtning.

Og det er dette, vi ikke kunne drage i Tvivl: at det danske Folk, Mænd og Qvinder af alle Klasser og Stænder, her vil finde en Leilighed, hvor det føler sig tilknyttet til at virke i Forening, og fra alle Sider, hver efter sin Evne at bidrage til, at veie for Samtid og

Eftertid et værdigt Mindesmærke om Nationens Taknemmelighed imod sin store Konstner.

Til Efterretning for Folkebladets Læsere tilføies: at, ligesom i enhver af Danmarks Kjøbstæder Committeeer ville modtage Subscription, saaledes findes her i Staden Planer indlagte i den Gylden dalske og Keitzelske Boglade, paa hvilke Enhver kan tegne sig, og som uddeles til Enhver, der maatte have Villie og Leilighed til at fremme Subscriptionen i sin Kreds. Skulde Nogen ønske at indbetale Bidrag uden Navns Opgivelse, da vilde disse Bidrag sammesteds blive modtagne, de være nok saa ringe. I de saa Dage, siden Indbydelsen er udsæet, ere allerede mange Bidrag tegnede af Individier af den arbejdende og tjenende Klasse fra 1 Rbd. til 1 Mk. Dette er just dette Exempel, vi haabe vil blive fulgt og understøttet af Mange.

Noget om Ditmarsken.

(Sluttet.)

Ditmarskernes Klædedragt er af temmelig mørk Farve; Mændenes har intet usædvanligt; Fruentimmerne have et snævert Livstykke med glatte Ørmer; Skjorterne ere hverken meget vide eller snævre, og vanzire saaledes ikke deres høie og ranke Skabning. Om Sommeren gaae de med store Straahatte, som Schweizernes, derunder smaa, trestykkede Huer, og Mange have Guld- eller Sølvørenringe. Om Vinteren bruge Udskillige endnu den saakaldte "Schlatterhut", der er lavpudlet og storfygget, ligesom Straahattene, og beklædt med sort Vopdug, der hanger omtrent en Alen ned paa Nyggen og Siderne, som et Slør, der gaaer rundt om Hovedet uden for Ansigtet.

I Marsken er Dragten noget forskiellig fra Gøestbøndernes, ligesom deres Sprog heller ikke er ganske eens; men i Gæstfrihed ere de hinanden lige. Saa snart man kommer ind til dem, sættes der Thee frem, eller, hvis der begyndes med Caffe, følger Theen lige efter, enten det er Formiddag eller Eftermiddag. Thee er deres Høilingsdrik, og Theepotten staaer i Ditmarsken som i China gjerne paa Bordet den meste Tid af Dagen. Hvis man her kun vil drikke et Par Kopper Thee, anses det som en paatagen Tlinhed; man maa i det Mindste drikke fire, og selv dette regnes kun for en Bagatel, da Mange drikke sex, otte, eller flere Kopper efter hinanden. Da Theen spiller en saa stor Rolle, have de Fleste ogsaa fint Porcellain og smukt Solvtei til at sætte paa Bordet for Fremmede. En af de mest yndede Retter i Ditmarsken er "Mehlbeutel", et Slags Budding med mange tørrede Blommer i, der koges i et Klæde i Saltmadsgrøden; den spises med en Sauce af tørrede Æbler, eller anden Frugt, til det salte Riis, og kan være meget velsmagende; naar den ret er lykkedes, faaer Huusmoderen den Noes, at hun har lavet "ein echter Dithmarscher Mehlbeutel." Den bruges ved Barnedaab, Begravelser o. s. v.